

Triển khai Dự án “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi” năm thứ ba

Trong thời gian từ 12 đến 26 tháng 9 năm 2006, Dự án “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi” - VS/RDE/05, do PGS.TS Trịnh Duy Luân làm Chủ nhiệm, đã tiến hành nghiên cứu thu thập dữ liệu trên thực địa năm thứ ba. Đây là Dự án liên ngành, được phối hợp thực hiện giữa Viện Xã hội học, Viện Dân tộc học, Viện Gia đình và Giới. Các hoạt động của Dự án có sự kết hợp giữa đào tạo và nghiên cứu do SIDA tài trợ. Các kết quả nghiên cứu trong năm đầu triển khai tại Yên Bái đã được các cán bộ của ba Viện phối hợp nghiên cứu, sử dụng viết bài cho Hội thảo khoa học được tổ chức vào ngày 12 tháng 7 năm 2005 và ngày 27 tháng 4 năm 2006 tại Việt Nam.

Nghiên cứu điền dã về “Gia đình nông thôn Việt Nam trong chuyển đổi” năm thứ ba tiến hành tại xã Phú Đa, huyện Phú Vang, tỉnh Thừa Thiên - Huế do TS Vũ Tuấn Huy - Phó Viện trưởng Viện Xã hội học phụ trách. PGS.TS Trịnh Duy Luân - Chủ nhiệm Dự án, đã chỉ đạo và có buổi làm việc với đoàn tại địa bàn nghiên cứu.

Việc thu thập dữ liệu thực địa năm thứ ba của Dự án sử dụng phương pháp nghiên cứu định tính và định lượng, đã thực hiện 30 cuộc phỏng vấn sâu và 300 phiếu phỏng vấn các hộ gia đình tại 4 thôn của xã Phú Đa, huyện Phú Vang, tỉnh Thừa Thiên - Huế. Các phỏng vấn sâu và phỏng vấn bằng bảng hỏi đang được các cán bộ tham gia Dự án phân tích và xử lý.

P.V

Viện Xã hội học tổ chức Hội thảo khoa học giữa kỳ báo cáo kết quả nghiên cứu đề tài cấp Viện năm 2006

Ngày 20 tháng 9 năm 2006, Viện Xã hội học đã tổ chức *Hội thảo khoa học giữa kỳ báo cáo kết quả nghiên cứu đề tài cấp Viện năm 2006*. Năm 2006, nghiên cứu cấp Viện được tập trung thành 9 đề tài do các phòng và nhóm liên phòng thực hiện.

PGS.TS Trịnh Duy Luân - Viện trưởng, phát biểu khai mạc hội thảo, nhấn mạnh các nghiên cứu xã hội học cấp Viện năm 2006 cần phải tạo nên diện mạo riêng trong các nghiên cứu, có những đóng góp quan trọng hơn vào vấn đề an sinh xã hội trong thời kỳ Đổi mới.

PGS.TS Trịnh Duy Luân, GS.TS Tô Duy Hợp và PGS.TSKH Bùi Quang Dũng - Phó Viện trưởng, chủ trì hội thảo.

Nội dung được trình bày trong các báo cáo đã bám sát chủ đề của các nghiên cứu: vấn đề an sinh xã hội trong giai đoạn đất nước tiến hành quá trình công nghiệp hóa, hiện đại hóa: "Một số vấn đề lý luận và thực tiễn cơ bản của việc kiến tạo hệ thống an sinh xã hội tam nông ở Việt Nam - tầm nhìn 2020, giai đoạn 2"; "Các tổ chức xã hội tự nguyện và an sinh xã hội ở nông thôn Việt Nam: khởi thảo cho một nghiên cứu"; "Nhóm dân cư lao động trong khu vực phi chính thức ở đô thị và những vấn đề đặt ra về hệ thống an sinh xã hội"; "Những yếu tố quyết định khả năng tiếp cận bảo hiểm y tế ở Việt Nam"; Thái độ của công nhân đối với bảo hiểm thất nghiệp"; "Truyền thông trong an sinh xã hội"; v.v...

Hội thảo khoa học giữa kỳ báo cáo kết quả nghiên cứu đề tài cấp Viện

năm 2006 đã giúp cho Lãnh đạo Viện Xã hội học, các cán bộ trong Viện nắm được quá trình, tiến độ của việc thực hiện các đề tài; nội dung và những điều chỉnh cần thiết để các đề tài được nghiệm thu đúng thời gian và đảm bảo chất lượng tốt nhất.

P.V

Hội thảo "Người di dân vào Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh: các đóng góp và những vấn đề của họ"

Ngày 27/9/2006, tại thành phố Hồ Chí Minh đã tổ chức Hội thảo khoa học với chủ đề: "Người di dân vào Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh: các đóng góp và những vấn đề của họ". Hội thảo nhằm tổng kết và đánh giá Chương trình nghiên cứu về người di cư tại Thủ đô Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh, do hai nhóm nghiên cứu tiến hành: một nhóm thuộc Viện Xã hội học và một nhóm thuộc Trung tâm Nghiên cứu xã hội học thuộc Viện Khoa học xã hội vùng Nam Bộ, được điều phối bởi tổ chức phi chính phủ của Pháp, có tên gọi Villes en Transition (VeT), và sự tài trợ của Quỹ Ford (FF), Cơ quan hợp tác và phát triển Thụy Sĩ (SDC) và Ngân hàng thế giới (WB).

Đến dự Hội thảo có lãnh đạo Viện Xã hội học, lãnh đạo Viện Khoa học xã hội vùng Nam Bộ, đại diện một số ban ngành ở Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh, như: Công an, Lao động - Thương binh và Xã hội..., các cơ quan nghiên cứu và giảng dạy kinh tế học, khoa học xã hội, đại diện một số doanh nghiệp có sử dụng lao động là người nhập cư...

Chương trình nghiên cứu dựa trên các cuộc điều tra chọn mẫu 450 hộ gia đình ở mỗi thành phố, tại những địa điểm tập trung nhiều người nhập cư và

các phỏng vấn định tính. Các phân tích thông tin và so sánh giữa các bức tranh về người nhập cư của hai đô thị lớn nhất cả nước có thể phản ánh đặc trưng cơ bản của người nhập cư nước ta.

Đại diện của hai nhóm nghiên cứu tại hai thành phố trình bày báo cáo, nêu rõ: những người nhập cư ở Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh là lực lượng lao động đóng góp không nhỏ vào các lĩnh vực kinh tế - xã hội - văn hóa ở đô thị. Tuy nhiên, người nhập cư cũng gặp phải nhiều khó khăn, vướng mắc, trong đó có không ít những cản trở chính sách về các phương diện tiếp cận các dịch vụ công, cơ hội việc làm và một số quyền lợi kinh tế - xã hội khác. Hội thảo cũng đề xuất những khuyến nghị có tính chất tác động đến chính sách, nhằm cải thiện chất lượng quản lý đô thị nói chung, cũng như quyền lợi của người nhập cư nói riêng.

ĐỖ MINH KHUÊ

Hội thảo "Xây dựng tài liệu hướng dẫn nghiên cứu đánh giá đói nghèo và thị trường có sự tham gia của người dân"

Hội thảo: "Xây dựng tài liệu hướng dẫn nghiên cứu đánh giá đói nghèo và thị trường có sự tham gia của người dân" diễn ra trong 5 ngày từ ngày 23/9 đến 28/9/2006 tại tỉnh Thừa Thiên-Huế, cán bộ Viện Xã hội học đã tham gia hội thảo.

Xây dựng tài liệu hướng dẫn nghiên cứu đánh giá đói nghèo và thị trường có sự tham gia của người dân là phần đầu tiên và quan trọng của Dự án: "Nâng cao hiệu quả thị trường cho người nghèo" do Ngân hàng phát triển châu Á (ADB) tài trợ, đồng tài trợ là Bộ Phát triển Quốc tế của Anh (DFID)

và Viện Ngân hàng phát triển châu Á tại Tokyo.

Mục tiêu của tài liệu nhằm:

- Cung cấp một cách khái quát các lý luận cơ bản và phương pháp tiếp cận khi đánh giá và phân tích mối liên hệ giữa sinh kế và thị trường nhằm mục tiêu xóa đói giảm nghèo

- Tổng hợp các kiến thức và kinh nghiệm thực tế về phương pháp PMA tại 4 tỉnh và thành phố: Đà Nẵng, Đắk Nông, Trà Vinh, Hà Tĩnh đã áp dụng, trong đó lưu ý đến kinh nghiệm làm việc với các nhóm đối tượng khác nhau và sử dụng các bộ công cụ khác nhau

- Hướng dẫn bộ công cụ nghiên cứu đã áp dụng tại 4 tỉnh nhằm bảo đảm khả năng sử dụng phương pháp PMA với qui mô rộng lớn hơn trong phân tích, đánh giá về nghèo đói và thị trường và tìm ra các biện pháp hỗ trợ người nghèo có nhiều cơ hội tham gia vào thị trường và khuyến nghị các giải pháp giảm nghèo đảm bảo thị trường hoạt động tốt hơn cho người nghèo vươn lên thoát nghèo một cách bền vững.

Nội dung của tài liệu hướng dẫn nghiên cứu đánh giá đói nghèo và thị trường có sự tham gia của người dân bao gồm các phần chính:

1. Các vấn đề chung và phương pháp nghiên cứu
2. Đánh giá sinh kế có sự tham gia
3. Một số kỹ thuật sử dụng trong PMA.

ĐẶNG BẢO KHÁNH

Nghiệm thu đề tài “Tác động xã hội của Internet đến lối sống của sinh viên”

Ngày 8 tháng 8 năm 2006 Trung tâm Hỗ trợ nghiên cứu châu Á thuộc Trường Đại học Quốc gia Hà Nội đã tổ

chức nghiệm thu đề tài nghiên cứu khoa học “Tác động xã hội của Internet đến lối sống của sinh viên” do Tiến sĩ Nguyễn Quý Thanh, Khoa Xã hội học, Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, thuộc Trường Đại học Quốc gia Hà Nội chủ trì, cùng với sự tham gia của các nghiên cứu viên Nguyễn Thị Khánh Hòa, Lê An Ni. Quỹ Giáo dục Cao học Hàn Quốc và Trung tâm Hỗ trợ nghiên cứu châu Á, Đại học Quốc gia Hà Nội là cơ quan tài trợ cho nghiên cứu này.

Nghiên cứu đã phân tích tác động của tần xuất, thời lượng và nội dung truy cập vào Internet, với tư cách một phương tiện truyền thông đại chúng kiểu mới (new mass medium) đến hoạt động học tập, hoạt động giải trí và một số định hướng giá trị cơ bản của sinh viên. Những phát hiện của nghiên cứu này dựa trên khảo sát 640 sinh viên của 10 trường đại học ở Hà Nội và thành phố Hồ Chí Minh. Đây là nghiên cứu đầu tiên ở Việt Nam về mối liên hệ giữa Internet và lối sống của sinh viên. Nghiên cứu cho thấy việc sử dụng Internet có những tác động tích cực cũng như tiêu cực đến các khía cạnh khác nhau trong lối sống của sinh viên. Nhiều phát hiện của nghiên cứu rất thú vị và có thể giúp ích cho nhà hoạch định chính sách trong lĩnh vực quản lý Internet cũng như quản lý giáo dục.

Chủ trì đề tài, Tiến sĩ Nguyễn Quý Thanh đã phân tích sâu hơn một phần dữ liệu của nghiên cứu này và trình bày trong bài viết “*Internet và định hướng giá trị của sinh viên về tình dục trước hôn nhân*”, đăng trong Tạp chí Xã hội học số 2 (94) năm 2006.

P.V